

Ardealul Juridic

Revistă de Drept și de Unificare Legislativă
Doctrină, Jurisprudență, Legislație comparată

Revista apare regulat la 1 și 15 a fiecărei luni afară de lunile de vacanță Iulie și August (iar în cursul anului excepțional ca număr dublu) când apare odată pe lună

Abonamentul pentru Instituții și Autorități 600 Lei pe 1 an
 : : : : : 500 Lei pe 1 an
 : : : : : 400 Lei pe 1 an
 Un număr simplu . . . . . 30 Lei
 Un număr dublu . . . . . 35 Lei
 Un număr vechi . . . . . 40 Lei

Redacția: Str. Calea Victoriei No. 53.
 Telefon 590. Administrația: Str. Regina Maria 18 (Radio Reclame România S.A.) unde se primesc abonamente și orice cereri de adife. Telefon 630

Director fondator și redactor responsabil: **VASILE M. DIMITRIU** Consilier la Curtea de Apel din Cluj

Colaboratori:

Alexandrescu Traian
Fost Prim-președinte de Tribunal
Avocat din București

Anca Justin Leontin
Judecător Trib. Cluj

Ceaur Aslan Ernest
Consilier la Curtea de Apel Timișoara

Balașiu Paul
Consilier la Curtea de Apel din Cluj

Bartha Ignat
avocat din Cluj

Bolla Romul
Profesor la Universitatea din Cluj

Botez Corneliu
Consilier la Inalta Curte de Casație

Dimitriu Vasile
Profesor la Universitatea din București

Docan P. George
Presedinte Tribunalul Buzeu

Fillpescu Constantin
Consilier la Curtea de Apel din Cluj

Fillpescu Ricard
Judecător tribunalul Cluj

Hașleganu Emil
Profesor la Universitatea din Cluj

Kis Maurițiu
Profesor universitar pensionar

Lazar Aurel
Fost ministru. Avocat Oradea-Mare

Marta Alexandru
Prim președintele Curții de Apel
Timișoara

Micșa Pompei
Prim președintele Curții de Apel Cluj

Munteanu Victor
Avocat din Sibiu

Negrea Camil
Profesor la Universitatea din Cluj

Onișor Victor
Profesor la Universitatea din Cluj

Pastia P. Vasile
Judecător la Trib. Cluj

Petrescu F. Vasile
Judecător de ședință la Trib. Sibiu

Popp Romulus
Prim președintele Curții de Apel
Brașov

Porușiu Petre
Profesor la Universitatea din Cluj

Praporgescu Ștefan
Consilier la Curtea de Apel Oradea-Mare

Radu Iorgu
Profesor la Universitatea din Cluj

Ștețcu Emilian
Judecător șef la ocolul Mercurea-
Sibiului

Ștăncescu Ștefan
Prim președintele Curții de Apel
Oradea-Mare

Tolciu Ioachim
Avocat din Cluj

Tănăsescu Teodor
Consilier la Curtea de Apel din Cluj

Xantopol Constantin
Fost magistrat. Avocat din Cluj

CUPRINSUL:

1. Aspecte din anul judecătoresc 1926 de <i>V. P. Pastia</i> <i>Jud. de ședință Trib. Cluj</i>	4. Rezumate de jurisprudențe stabilite de instanțele jud. din Ardeal și Casație	<i>Red.</i>
2. Părerii asupra „Legii accelerării” de <i>I. Mănescu</i> <i>Preș. C. de Apel Cluj</i>	5. Bibliografie	
3. Probe de nevinovăție penală și lipsa de elemente a unei infracțiuni. Juris-	6. Informațiuni	

Aspecte din anul judecătoresc 1926

Inceputul noului an judecătoresc ne dă prilejul de a arunca o privire retrospectivă asupra evenimentelor juridice mai importante, care au marcat viața de drept a anului trecut 1926.

Prolexitatea legislativă care caracterizează viața de drept a acestei țări, n'a adus în cursul anului 1926 nici una din acele legi fundamentale așteptate, care să marcheze un punct important în evoluția juridică română. Unificarea legislativă a rămas mai departe un deziderat. Deaceia din punct de vedere legislativ nu vom aminti decât două legi mai importante: Legea electorală și legea privitoare la consumația alcoolului.

Cea dintâi, interesând într'o măsură excepțional de mare viața politică a țării, are importanță pentru noi într'atât că reprezintă un sistem unitar electoral, care înlocuiește decretul legi electorale ale diferitelor regiuni. Ea facilitează într'o măsură moderată formarea majorităților parlamentare, prin acordarea unui coeficient important de reprezentanți partidului care a întrunit 45% din voturile exprimate. După Italia, care prin reforma ei electorală a impus același principiu într'o măsură mai largă însă, reforma noastră electorală, are ca tendință principală crearea de parlamente cât mai unitare din punct de vedere al reprezentării partidelor politice. Întrucât legea și-a ajuns scopul și întrucât principiul de bază este util, experiența primelor alegeri nu ne-o poate indica. Timpul va arata dacă scopul ei va fi fost ajuns.

Legea privitoare la consumația alcoolului, născută mai mult din preocupări fiscale, urmărește totuși serioase tendințe sociale pentru împușinarea consumației lui.

La aceste două legi — singurele importante — s'ar putea rezuma activitatea legislativă a anului 1926.

Ne vom ocupa de aceea, de legile cari deși au fost promulgate în cursul anului 1925, totuși aplicarea lor s'a făcut într'o mai largă măsură în cursul anului expirat, astfel că rezultatele lor se pot constata numai ținând seama de experiențele câștigate în cursul acestui an.

Anul juridic 1926 s'a început prin greva avocaților — preconizată de barourile din Ardeal și de confrății din celelalte provincii, contra Legii accelerării și a Regulamentului Portăreilor. Acesta din urmă a și fost mo-

dificat satisfăcându-se în cea mai mare parte dorințele exprimate. Noi nu vom discuta dacă dreptul la grevă este legitimat, ca un mijloc de constrângere a voinței legiuitorului pentru abrogarea unei legi, de oarece dela început — principial — greva ni se pare absurdă și de neconceput atunci când este proclamată pentru dărămarea voinței legislative și mai ales de un corp a cărui menire — ce tinde a deveni o adevărată funcție socială — este tocmai garanția salvagărdării dreptului și asigurarea aplicării lui. Problema care ne preocupă aici este dacă Legea Accelerării, atât de criticată, e în adevăr așa de defectuoasă după cum s'a zis.

Eu n'o cred. Un an de aplicarea ei mi-a întărit convingerea. Practica judiciară a acestui an mi-a dovedit, că ea își ajunge într'o mare măsură scopul și de aceea cred că a fost judecată pornind dela idei preconcepute, mai ales în cercurile juridice ardeleni și eficacitatea ei condamnată înainte de a se fi experimentat. Congresul avocaților ținut la Cernăuți la 6 Septembrie 1925 (data intrării în vigoare a legii a fost abia 15 Septembrie 1925) spunea în moțiunea votată: „această lege inaplicabilă în forma ei actuală, nu aduce pentru țara întreagă vre-o înlesnire sau accelerare, dar constituie, din cauza numeroaselor nulități, a decăderilor nepotrivite, a lacunelor și contrazicerilor un pericol pentru drepturile justițiabililor“. S'a cerut pur și simplu suspendarea aplicării ei. Și totuși timpul ne-a dovedit că această critică era exagerată. Practica a arătat că acțiunile anulate au fost de cel mult 2—3% și aceasta din cauza nerespectării celor mai elementare prescripții de formă, cari n'ar fi putut satisface nici cerințele art 129 din pr. civ. ard.; iar decăderile privitoare la probele oferite s'au aplicat și mai rar. Dealtfel Jurisprudența a căutat să îndulcească — cum era și natural — rigorile legii în limitele posibile. Lacunele și contrazicerile n'au fost atât de grave, dupăcum se temeau avocații. În schimb afirmăm — deși barourile arată contrarul¹ — că legea accelerării, în ansamblul său constituie un progres procedural mai mult decât apreciabil în raport cu șicanatoarea procedură a vechiului regat și se ajunge mai repede la soluția procesului, chiar în raport cu admirabilă procedură ardeleană; deși recunoaștem că aceasta

¹ A se vedea broșura: *De ce nu se poate aplica așa zisă Legea pentru înlesnirea și accelerarea judecăților*, de Const. L. Naumescu, vicepreședintele Uniunii Avocaților, distribuită gratuit magistraților.

din urmă conține unele dispozițiuni, în cursul procesului, care sunt mai rapide decât cele din Legea Accelerării.

Controversele în aplicare — deși unele de ajuns de importante — n'au făcut legea de neaplicat dupăcum afirmă dl Naumescu. Cea mai gravă, ni se pare controversa ivită cu privire la chestiunea de a se ști, dacă această lege își are aplicarea și înaintea Tribunalului ca instanță de apel. Tribunalele s'au pronunțat în mod diferit². Nu cunoaștem însă până acum părerea instanțelor superioare asupra acestei importante chestiuni, deși Inalta Curte de Casație într'o speță diferită, tangențial, s'a pronunțat în sensul neaplicării. Desigur că un an de experiență este prea puțin pentru a se putea face o judecată definitivă asupra acestei importante legi, mai ales că dreptul justițiabililor, prin reprezentanții lor avocați, de a introduce acțiuni în baza noii proceduri, ne împiedică de a avea date statistice mai ample, pe baza cărora să se poată face o judecată definitivă. Dealtfel o comisie de juristi, din care face parte și dnii Pompei Micșa primul președinte al Curții de Apel din Cluj și Ion Suciuc decanul Baroului din Cluj, a fost însărcinată de Ministerul Justiției de a elabora un anteproiect de modificările ce urmează a i se aduce. Sperăm că această comisiune va putea — păstrând în cea mai mare parte principiile generale — să îndulcească și să evite rigorile legii, pentru a putea satisface și cererile îndreptățite ale barourilor.

A doua lege importantă de unificare — Legea de organizare judecătorească, prin art. 314, a introdus parte — pe întregul teritoriul țării — din Procedura penală română privitoare la Poliția judiciară, Ministerul public, judecătorul de instrucție și Camera de punere sub Acuzare. Aplicarea ei n'a dat prilej la dificultăți prea mari. Pentru înlăturarea lor credem că

² În sensul aplicării: Trib. Prahova Sec. I. Jurisp. generală No. 15/926. Trib. Romanaji Sec. II. Sen. 26/926. Trib. Oradea-Mare Cur. Jud. No. 43/925. Trib. Muscel Sen. 24/926. Trib. Ifov Sec. I. Sen. 70/926. Contra: Trib. Romanaji Sec. I., Trib. Cluj Sec. IV. dl. preș. Petroșanu. Discuții: Jurisprudența generală No. 25/926 și Curierul Judiciar No. 11 și 17/926 cu articolele dlor I. Rainu, magistrat și D. Fornea. Vezi și Ardealul Juridic No. 5/926 cu articolul nostru „Legea accelerării și procedura apelatorică” și notă din No. 7 relativ la sentința Trib. Romanaji Sec. I. prin care opinăm în sensul aplicării Legii accelerării și în procedura apelatorică înaintea Tribunalului.

³ Procedura Penală română, adnotată de V. M. Dimitriu și V. P. Pastia.

⁴ Asupra acestei chestiuni a se vedea ordonanța judecătorului de instrucție Smarand Constantinescu, titular al cabinetului de instrucție depe lângă Tribunalul Olt și care într'un conflict identic cu cel semnalat de noi, arată că tribunalul nu poate ordona supliment de instrucție, din moment ce instructorul s'a pronunțat într'un fel sau altul prin ordonanța sa. (Pandectele Române caetul 6-7/926 pag. 90 p. III).

a servit într'o foarte largă măsură și lucrarea noastră³, prin care am urmărit înlăturarea dificultăților, cari se ridicau față de principiile diferite ale procedurii române, față de cea ardeleană, care parțial a rămas în vigoare. Fără a discuta necesitatea unificării numai parțial, procedura penală română introdusă a avut darul de a armoniza unele atribuțiuni ale Ministerului public, dându-i și în noile provincii calitatea de ofițer de poliție judiciară. Trebuie să constatăm însă cu regret că membrii parchetelor din Ardeal, uzează în prea rare cazuri de dreptul de a efectua personal cercetări și de fapt poliția judiciară a rămas și acum apanajul exclusiv al jandarmilor și ofițerilor de poliție, care se știe că după război nu mai au aceeași pregătire serioasă. Nivelul acestor cercetări rămân deci și astăzi scăzut și unele chestiuni foarte importante, unde intervenția personală a procurorului ar fi indispensabilă, se compromit pentru succesul acțiunii publice, ceea ce este o cauză a slăbirei represiunii. Dintre dificultățile de aplicare a legii, mai semnalăm aici două mai importante: Unele instanțe uzează de dispozițiile art. 318 din pr. p. ard pentru a ordona judecătorului de instrucție de a procedea la instruirea cauzei; sau de a face un supliment de instrucție, în timp ce unii magistrați instructori refuză îndeplinirea deciziei tribunalului. Mai este posibil astăzi aplicarea art. 318 din pr. p. ard? O distincțiune: credem că în sistemul procedural român tribunalul în nici un caz nu poate ordona efectuarea instrucției, deoarece cererea pentru efectuarea instrucției o poate face numai parchetul. Deasemenea în cauzele în care magistratul instructor a efectuat deja instrucția și a dat o ordonanță definitivă, tribunalul nu va putea cere efectuarea nici a unui supliment de cercetări, deoarece în aceste cazuri actul final al instrucției fiind darea ordonanței definitive, aceasta în sistemul procedural român este o adevărată hotărâre judecătorească, prin care se statuează dacă este sau nu caz de urmărire și prin ce instructorul este definitiv desezizat de afacere, mai ales că în contra acestei ordonanțe sunt căi de atac anume prevăzute de lege⁴. Chestiunea este însă cu totul alta atunci când în cauză nu s'a făcut instrucție proprie zisă, ci numai cercetări conf. art. 45, fără a se fi dat ordonanță definitivă, sau când cercetările au fost făcute de ceilalți ofițeri de poliție judiciară, sau când partea s'a adresat direct instanței cu plângerea sa și în care cazuri după părerea noastră, magistratul instructor nu poate refuza suplimentul

de instrucția cerut de tribunal.

S'a pus de unii chestiunea, dacă art 61 din pr. p. rom. prin care partea vătămată poate sesiza direct prin plângerea instanța de judecată în materie corecțională, poate avea aplicație în Ardeal. Chestiunea fiind prea importantă ne rezervăm dreptul de a o trata într'un articol separat, răspunzând asupra acestei chestiuni d-lui președinte I Mănescu⁵. Ținem însă să relevăm și aici împrejurarea că toate tribunalele primesc și se sesizează prin plângerile directe ce li-se adresează. Jurisprudența a clarificat definiția în sens negativ chestiunea dacă Legea Micului Parchet își poate avea aplicația și în noile provincii⁶, afară bineînțeles de unele infracțiuni din legile penale, cari în mod expres autoriză procedura Micului Parchet.

Cu începutul anului 1926 și-a început activitatea Consiliul Legislativ. Impus de necesitățile tehnice legislative — recunoscută prin Constituție — Consiliul legislativ răspunde unei necesități atât de mari, încât în țările mărite în urma războiului unde nu există o astfel de instituție, s'au creat Minister al Unificării Legislative, după cum este Jugoslavia, Cehoslovacia și Italia. Activitatea noului Consiliu nu s'a putut încă aprecia din cauza materialului imens ce este încă în studiu. Din expunerea făcută cu prilejul deschiderii noului an de către Primul Președinte reiese însă, că o muncă laborioasă se depune pentru a se putea ajunge la unificarea legislativă. Proiectul Codului Penal este gata și acum se lucrează la terminarea lui și a procedurii penale. Sperăm că anul 1927 va vedea aparând cel dintâi cod general unificat, realizându-se cel puțin de data aceasta anunțarea pentru a treia oară din Mesagiului regal pentru deschiderea Corpurilor Legiuitoare. Ne exprimăm și de data aceasta mirarea că codul, care reprezintă ordinea publică cea mai importantă în Stat, nici după atâția ani dela Unire nu este unificat.

Consiliul legislativ mai anunță terminarea proiectului codului civil și anume capitolele relativ la persoane, tutelă, acte de stare civilă și căsătorie, adică a celor mai importante capitole cari ating statutul personal al persoanelor. Necesitatea unificării acestor părți

din codul civil fiind înafară de orice îndoială, nu vedem nici o dificultate de a fi introduse pe calea de legi speciale, așa cum a făcut și legiuitorul maghiar privitor la căsătorie, tutelă și actele de stare civilă.

Anul 1926 a mai văzut realizată aplicarea Reformei Administrative, cu autonomia comunală și aplicarea noii legi a Curții de Casație.

Legea de organizarea judecătorească desăvârșită deasemenea în cursul anului 1925 — după abia un an de aplicare e pe cale de a fi modificată. Modificările proiectate privesc: compunerea Consiliului superior al magistraturei, desființarea judecătorului unic și revenirea la complectul de doi pentru Tribunale; avansările pe loc pentru judecătorii Tribunalelor; exercitarea atribuțiilor de reprezentant al Ministerului Public de către judecătorii Tribunalelor prin delegație dată de Ministerul Justiției; mărirea condițiilor de recrutare și înaintare a magistraților etc.

Fără a intra în amănuntele oportunității noilor modificări, căci am depăși cadrul acestui articol, ținem să menționăm că magistratura în cursul anului 1926 a trecut printr'o grea criză. Dealtfel problema magistraturei trebuie privită printr'un triplu aspect: chestiunea recrutării, salarizarea și selecționarea ei. Tristele evenimente întâmplate în decursul anului 1926, când s'au găsit magistrați superiori, defecționiști în ceea ce privește cinstea, capacitatea și prestigiul trebuie să puie pe gânduri pe toți acei cari țin la bunul ei renume. Cauzele acestor defecțiuni trebuie căutate în primul loc în chestiunea salarizării. Când magistraților li se pretinde de a împărți dreptatea cu toată imparțialitatea ce o merită ideea de drept, trebuie ca magistratul om să fie pus în afara oricărei tentațiuni, care l'ar putea desparte de singura țință ce trebuie s-o aibă: împărțirea dreptății; și aceasta nu se poate ajunge decât printr'o dreaptă salarizare. Ne ridicăm contra proiectului de armonizare a salarilor în care magistrații sunt asimilați cu ceilanți funcționari de cele mai multe ori inferiori lui⁷. Magistratura prin misiunea ei, prin rolul ei de deținătoare a puterii judecătorești — una din cele trei puteri care exercită suveranitatea în Stat — și prin importanța sa în regularea și menținerea ordinii și vieții de Stat, trebuie să fac corp a parte de ceilanți funcționari și din punct de vedere al salarizării. Numai așa i se poate menține prestigiul și importanța ei, atât de necesare. Cerem apoi o mai dreaptă normă a avansă-

⁵ Vezi articolul d-lui I. Mănescu, președinte la Curtea de Apel din Cluj: „Situația actuală a părții vătămate față de noile dispoziții introduse în proc. penală”, publicat în Ardealul Juridic dia 15 Decembrie 1926.

⁶ Vezi sentința No. 1820/926 a Tribunalului Cluj, confirmată de Curtea de Apel prin Sentința No. 273/926 publicată în „Ardealul Juridic” No. 6/926 cu o notă de V. P. Pastia.

⁷ Vezi articolul dlui Eug. Petfi în Curierul Judiciar No. 1/927.

rilor și scoaterea ei de sub anumite influențe, care silesc pe magistrat — în multe cazuri — să devină un client al politicianismului.

E o fericire pentru prestigiul ei și al țării, că în vremurilor salariului de mizerie din 2164 de magistrați cât are întreaga țară, s'au găsit — cum nu trebuie — abia câțiva, ajunși și aceștia în cele mai multe cazuri la grade superioare, doar prin politicianism șervil. Procentul e așa de mic încât credem că prestigiul magistraturii țării și cu aceste defecțiuni rămâne neatins.

Sperăm că proiectul de modificare a dlui Ministru al Justiției, energic purificator, va fi și din acest punct de vedere un progres.

Incheiem cu credința că sărăcia legislativă a anului 1926 va fi compensată printr'o mai amplă activitate în domeniul unificării în noul an.

V. P. Pastia

Judecător de ședință la Trib. Cluj

UNIFICARE LEGISLATIVĂ

Câteva păreri asupra legii accelerării judecăților

(Cu ocazia criticei făcută de Dl. C. L. Naumescu, vicepreședintele Uniunii Avocaților legii pentru accelerarea judecăților)

Problema accelerării judecăților este de mare actualitate.

Chestiunea este importantă: și din punct de vedere social și din punct de vedere economic.

Din punct de vedere social, este importantă, căci astăzi, lumea este nerăbdătoare, a avea clarificate cât mai urgent situațiile de drept.

Din punct de vedere economic, este importantă, căci de la o zi la alta, valoarea variază și este de mare importanță dacă cineva primește o valoare într'un timp scurt, sau peste ani de zile.

Nevoile cari se pot satisface cu o sumă astăzi, nu se pot satisface mai târziu cu aceeași sumă.

Este o situație nouă, creiată de războiul mondial și la această situație nouă, trebuiesc remedii noi.

De aceea, accelerarea justiției, se discută, se caută chiar, ca unul dintre remedii.

Soluțiunea principială la care s'a ajuns pentru a creta acest remediu, a fost ca accelerarea judecăților să se impună printr'o lege de procedură.

Argumente puternice însă pare că dictează, că nu numai decât, printr'o lege de procedură nouă s'ar putea garanta accelerarea judecăților și că chiar cu actualele proceduri s'ar putea ajunge la rezultatul dorit, dacă răul s'ar fi văzut în selecționarea magistraților și în numărul insuficient al organelor judecătorești.

Experiența ne-a demonstrat, că magistrații și mai ales șefii instanțelor, pot contribui foarte mult la accelerarea judecăților.

Totul depinde de caracterul magistratului, de modul cum își înțelege misiunea lui și de durerea ce o resimte la suferința altora.

Punând această premisă, mă gândesc, cât de greșit cred, cei ce au puterea de a legifera, că selecționarea magistraților, constă numai în examinarea cunoștințelor juridice.

Experiența ne-a demonstrat iarăși, că în sarcina celui mai bun magistrat, nu se poate pune decât un maximum rațional, de muncă.

De aci concluzia, că la înmulțirea pricinilor să corespundă și înmulțirea organelor ce sunt chemate la distribuirea justiției.

Trebuie pns la punct bugetul justiției un vigilența justițiabililor.

Dar părerea mea care de sigur este și a altora, nu esclude alte pareri și mai ales a acelor cari, prin forța împrejurărilor, le-au fost și le vor fi încredințată onoarea de a legifera.

În consecință, trebuie să discutăm, parerea celor din urmă, ca fiind cea reală.

De la început, trebuie să fim drepi și să recunoaștem ca principiu, că o lege care reglementează accelerarea judecăților, nu poate fi o lege care să întrupeze perfecțiunea.

Cine se pune pe terenul, făuririi unei legi de accelerare a judecăților, trebuie să convie, că ideea de perfectibilitate, fatal va suferi diminuări,

Iacă ce ni se pare, că nu prea admite Dl. Naumescu, atunci când sa pornit cu atâta furie contra legii de accelerare a judecăților.

Căci nu se poate, ca să nu remarce acest lucru, ori ce jurist, când citește, studiul critic al Domniei sale.

Îmi permit deci, ca criticând lucrarea Dlui Naumescu, să pun un cuvânt, pe lângă cei care totuși văd, că accelerarea judecăților s'ar putea realiza printr'o lege de procedură.

Capitolul I.

Condițiuni generale pentru intentarea acțiunilor

Legea trebuie neapărat să arate condițiunile în care trebuie să fie făcută o acțiune.

Legiuitorul este considerat, ca cel mai mare jurist, deci ca unul care cunoaște elementele necesare unei bune și lesnicioase judecăți.

Cea ce nu trebuie să prevadă, este decăderea imediată din drepturi a acelor care nu s'ar conforma.

Cei ce fac acțiuni nu sunt toți juriști sau juriști perfecți.

De aceea este bună dispoziția din legea ardeleană, care prevede ca în asemenea cazuri, acțiunea să fie restituită părții, arătându-i-se ce anume trebuie să completeze și numai dacă nu se conformează, să fie decăzut din drept.

Răul care îl are legea de procedură ardeleană însă este, că nu impune cu destulă tărie magistratului să controleze, dacă acțiunea îndeplinește condițiunile necesare.

Din această cauză, acțiunea vine în fața judecății și chiar rămâne defectuoasă, sau se dă naștere la amânări pentru a se completa lipsurile.

De aceea eu cred, că ar fi bine, ca să se impue magistratului, că la orice acțiune să dresze o încheiere prin care să se declare că acțiunea a fost găsită că îndeplinește toate condițiunile legale și că este aptă pentru a primi începerea procedurii și nu mai astfel să se dea curs procesului.

Dl. Naumescu găsește ca fără importanță arătarea calității juridice a părților, valoarea litigiului și ară-

țarea județului în care se află imobilul, totuși dsa declară că aceste elemente pot fi declarate și în timpul judecării procesului.

Oare să fie de puțin interes pentru instanță și pentru fisc, ca să se cunoască dela început obiectul și valoarea litigiului.

Oare să fie de puțin interes pentru judecată, notificarea județului în care se află imobilul din punct de vedere al competenței locale?

Numai puse aceste întrebări, și importanța chestiunilor tratate, apare destul de indubitabilă.

Din faptul că sunt acțiuni al căror obiect nu se pot valorifica, dl Numescu pare că ar voi să conchidă, fie că din această cauză valorificarea obiectului să nu fie pusă ca condițiune esențială a acțiunii, fie că în tot cazul trebuia ca legiuitorul să zică ceva și de aceste acțiuni.

Legiuitorul s'a referit la cazurile cele mai dese. Nici vorbă nu poate fi, că în cazurile când obiectul acțiunii este de natură de a nu se putea valorifica, acțiunea se va putea prezenta fără acest element.

Condițiunea ca partea să indice lămurit toate motivele de fapt și de drept, pe cari își întemeiază acțiunea, o critică dl Naumescu, scoțând în relief o durere a avocaților, că s'a desființat art. 40 din legea avocaților și concurența ce o fac jelbarii.

Mai întâi de toate, legea nu impune o motivare pe larg, dar nici nu oprește ca cel care poate să o facă mai pe larg, să nu o facă.

Din modul cum e redactată legea și dat fiind cadrul obișnuit al unei acțiuni, nici vorbă, că fiecare parte își va înțelege interesul ca motivele să fie arătate pe scurt.

În ce privește intervenția jelbarilor, pedeoparte, nu mă poți opri pe mine, care mă pricep, ca să-mi arăt motivele de fapt și de drept, să o fac singur, numai pe simplul motiv, că unii vor uza de ajutorul jelbarilor, mai ales astăzi, când trebuie să fiu cu punga groasă ca să uzez de ajutorul avocaților, iar pe de altă parte legea avocaților prevăzând măsuri destul de severe contra jelbarilor, dela sine se înțelege că concurența și pericolul lor, este înlăturat.

Dl Naumescu critică cerințele legii și anume: ca reclamantul să arate prin acțiune, probele pe care se sprijină fiecare capăt de cerere; modul de depunere a actelor de care înțelege să se scrvească; chemarea la interogator a pârâtului și în fine indicarea de către reclamant a martorilor de care înțelege să se scrvească în proces, relevând o mulțime de inconveniente.

Indiferent de ce va obiecta pârâtul, reclamantul este dator să-și expue mijloacele pe temeiul căreia cere dreptatea, să dovedească însăfârșit că dela început el însuș este convins de dreptatea cererii ce face.

Se obiectează că cu modul acesta, reclamantul este forțat să-și arate slăbiciunea pretenției sale.

Să nu se uite că în materie de justiție, cel ce se simte slab în acțiunea sa, să-și vază de alte treburi și să nu mărească numărul proceselor, numai cu gândul de a-și încerca norocul, căci cu modul acesta se răpește timpul judecătorilor, timp necesar celor îndreptățiți în cererea lor.

Din punctul acesta de vedere, legea trebuie privită ca salvatoare, pentru că părțile prin arătarea motivelor lor de fapt și de drept, poate să facă să înceze un proces, înainte de înfățișare. O parte, cunos-

când armele de luptă superioare ale celeilalte părți, va abandona lupta și va porni la transacții extrajudiciare și deci nu va mai încurca justiția.

Dl Naumescu se preocupă de cheltuiala zădărnice a reclamantului cu scoaterea de acte sau de copii de pe acte, când poate că pârâtul va recunoaște de plano datorია sa la prima înfățișare.

Fericirea unui asemenea reclamant de a avea un astfel de debitor, va fi suficientă compensație pentru cheltuielile făcute.

Dl Naumescu, pentru ca să zădărnicească importanța condiției ce ne preocupă, dă următorul exemplu: „Am pierdut un act sub semnătură privată, care prevede obligațiunea pârâtului. În sistemul procedurii vechi îl chem la interogator și el crezând că posed actul, recunoaște datorია; sub procedura nouă trebuie să arăt dela început că nu mai sunt în posesia titlului meu, fiindcă trebuie să indic probele, etc“.

Exemplul pe care îl dă dl Naumescu este în contradicție cu principiile fundamentale de drept și cu textul legii noi,

În primul rând, în senzul justiției pure, vicleniile nu trebuiesc patronate, în al doilea rând, legea cea nouă nu cere ca reclamantul să arate în acțiunea sa, că a pierdut titlul de drept.

Faptul că nu s'a alăturat în copie titlul emanat dela pârât, nu exclude teama acestuia, că titlul totuși există și că dacă va denega existența obligațiunei, va fi supus jurământului și apoi reclamat parchetului pentru jurământ fals.

Adevăratul rol al acestei dispoziții din lege este ca să evite o practică învechită și anume, ca la fiecare termen reclamantul sau pârâtul să scoată câte un act, a cărui comunicare, ca urmare logică trebuia cerută de partea adversă și cu modul acesta procesul să sufere nenumărate amânări.

Legiuitorul, cum dealtfel era de așteptat, a prevăzut ceva și pentru cazurile de imposibilitate, bazat bine înțeles pe bunacredință a împričinaților, și a admis ca în asemenea cazuri bine motivate, judecătorii să poată permite, ca în ședința preliminară să se facă uz de probele pe cari i-a fost imposibil părții ca să le anunțe în acțiune.

Aci dl Naumescu se revoltă, căci cazul se lasă la aprecierea judecătorului, și este foarte caracteristică exclamația:

„Cădem, prin urmare, în arbitrar, cea mai cumplită nesiguranță pentru reclamanți, care vor vedea cu mirare cum lu diferite instanțe, sau chiar în sânul aceleiaș instanțe, unii magistrați mai indulgenți vor admite, iar alții mai severi, vor respinge suplimentele de probă în cazuri identice“.

Știam, ceea ce dealtfel aflăm și dela dl Naumescu în altă parte, că magistrații sunt priviți cu încredere în ce privește spiritul lor de dreptate și cred că nu trebuie să existe nici o îndotală că ei vor ști să cumpănească bunacredință a reclamantului și cazurile de imposibilitate.

De altfel dacă ar fi să se lase calea deschisă reclamantului, ca să depue la suplimentele de probă, după cum el ar crede necesar, atunci legea nu ar mai putea purta titlu de accelerarea judecăților și deci nu s'ar face nici un pas față de trecut.

Dl Naumescu mai găsește ca defect al legii și care va îngreuna mersul justiției și va expune pe părți

la cheltueli inutile; faptul că se obligă reclamantul să comunice copii separate pentru fie care părât, chiar când mai mulți ar avea un mandatar comun, sau când aceeași persoană ar avea mai multe calități. Chestiunea este foarte delicată:

Mai întâi de toate, de unde am să știu eu reclamant, că cineva este mandatar al părților părâte la data intențării procesului?

Să admitem că reclamantul ar ști că în procese anterioare, culare persoană a figurat ca mandatar al părților părâte. Dat fiind însă revocabilitatea mandatului, va fi o imprudență din partea reclamantului ca să considere pe acea persoană ca mandatar al părții cu care se judecă.

Se invoacă legea de procedură ardeleană (art. 134).

Dar și față de acest text subsistă observațiunile ce le-am făcut mai sus.

E un singur caz în procedura civilă ardeleană, în care afirmatiunea D-lui Naumescu ar avea importanța ce a acoreă art. 134 și anume, cazul procurei generale prevazut de art. 102, dar care este căzut cu totul în desuetudine.

În adevăr potrivit art. 102, cineva poate notifica mai dinainte tribunalului și judecătoriei de ocol procura generală dată unui avocat pentru purtarea proceselor. Instanța ține registru de notificările de acest fel. Registrile sunt publice.

Iacă deci un singur caz care din cauza publicității registrului unde mandatul este înscris, ar putea decide pe reclamant, ca fără pericol să comunice copia acțiunii, mandatului nu părții.

Dar după cum am mai spus această dispoziție, în Ardeal, este căzută în desuetudine și deci invocarea legii de procedură ardeleană nu poate sprijini teoria D-lui Naumescu.

În ce privește pe părâtul ce are mai multe calități, nu știm de unde scoate Cl. Naumescu că legea nouă impune ca să i-se comunice copie pentru fiecare calitate.

Legea spune că se va face atâtea exemplare câtăi parați sunt. De aci nu rezultă că dacă un părât are mai multe calități să se facă exemplare pentru fie care calitate.

Acest fapt îl impune poate rațiunea, prudența și dacă este așa nu trebuie făcută o imputare legii noi.

Dar chiar așa dacă ar ordona legea nouă. Câte calități poate avea un părât în proces pentru ca să se vadă îngreunată situația reclamantului în măsura pe care o vede Dl. Naumescu.

O altă dispoziție pe care o găsește nepotrivită Dl. Naumescu este, că legea nouă preține ca actele scrise în limbă streină sau cu litere vechi, să fie depuse în copii legalizate.

Intrebăm! Are dreptul partea adversă ca la ziua judecării, fie din spirit de siceana, fie de bună credință, să obiceteze că nu are încredere în copia pusă de parte la dosar?

Logica zice că da.

Iacă un motiv de amânare, deci un caz în contradicție cu dorința de a accelera judecățile.

Pentru ca să se curme, ocazia unei amânări este foarte nemeit, ca încă dela început, copia să fie indiscutabilă din punct de vedere al conformității și aceasta nu se poate realiza decât în felul dispozat de noua lege.

Capitolul II.

Întâmpinarea părâtului. Cererea reconvențională.

Legea prin art. 4 prevede ca magistratul, să invite pe părât, ca în termen de 30 zile dela primire copie de pe acțiune, să răspundă la acțiunea reclamantului printr'o întâmpinare scrisă. Apoi că această întâmpinare să se depue la grefa instanței, iar dacă reclamantul nu este domiciliat la reședința instanței, să-i se comunice răspunsul de grefă.

Nu mă voi ocupa de nedominirea d-lui Naumescu că cine va pune răspunsul în plic sau dacă copiile răspunsului vor avea loc în plic și altele ca acestea.

Mă voi ocupa de chestiunea care o pune D-sa și care intră în cadrul profesiei de avocat.

D-sa crede, că nu e bine ca răspunsul să fie comunicat reclamantului în persoană, ci avocatului, demonstrând odată cu aceasta, necesitatea obligativității asistenței sau reprezentării părților în justiție de către avocați.

Pentru aceasta se referă la dispozițiile legii de procedură ardelene, care zice D-sa prevede comunicarea motivelor între avocați și obligativitatea asistenței și reprezentării părților în justiție de către avocați.

Mai întâi de toate, poate că dl Naumescu nu știe că Consiliul Dirigent prin ordonanța No. 4199 din 27 Februarie 1920, a scos din vigoare dispozițiunile procedurii civile care privesc obligativitatea asistenței și reprezentării și că de atunci până acum justiția nu a fost jenată de această lipsă.

Dealtfel, cine oprește pe avocatul părții reclamante, dacă cu adevărat partea reclamantă are avocat, să aleagă domiciliul clientului la domiciliul său avocațial, dacă dorește ca răspunsul părții părâte să-i vie mai repede și mai sigur la mâna sa?

Dl Naumescu găsește un inconvenient, faptul că legea nu fixează nici un termen obligatoriu înaintea căruia, agentul judecătoresc să fie obligat a înmâna părâtului copie după acțiune și după actele depuse de reclamant.

Negreșit că acest agent, știind responsabilitatea disciplinară, în limitele forțelor sale, față de lucrările impuse lui, va satisface această îndatorire în limitele posibilității. Ce folos dacă s'ar fixa un termen, dacă aglomerarea lucrărilor nici celui mai diligent agent nu i-ar permite să fie prompt?

Dar mai complicată este procedura, — zice dl Naumescu — în ceea ce privește pe părât. El trebuie să depună întâmpinarea în 30 zile sau în cel fixat de Președinte, care poate scurta termenul până la 8 zile.

D-sa se teme și aci de arbitrarul magistraților.

Eu cred că aprecierea magistratului în această împrejurare este de mare folos. E regretabil numai că legiuitorul s'a oprit aci și nu a lăsat libertatea aceasta de apreciere și pentru prelungirea termenului atunci când părâtul ar justifica imposibilitatea de a coresponde termenului deja fixat, căci oricât am fi preocupati de ideea accelerării judecăților, nu trebuie să uităm greutățile procesuale.

Sistemul răspunsului din partea părâtului este foarte util.

Această discuție între părți înainte de a veni în feja judecării, contribuie mult la împușinarea proceselor de judecată, după cum am mai arătat și în altă parte, și implicit folosește accelerării judecăților, căci pe deoparte împușinându-se procesele, iar pe de altă

situația proceselor fiind clarificată mai dinainte, de părți prin scriptele comunicate între ele; este ușor de înțeles că judecătorii vor fi și mai liberi și mai ușurați a rezolva cât mai multe pricini.

Dispoziția din art. 6 al. II, este salutară, căci neglijența sau cazul de imposibilitatea al unuia dintre părți de a se conforma legii, găsește remediu în diligența și puțința altui coîmpricinat. Acest articol zice: „Întâmpinarea unuia sau unora dintre părți profită și celorlalți, în măsura interesului comun”.

Decăderea de drepturi a pârâtului care nu a făcut întâmpinarea, ori nu a depus-o în termenul acordat de lege sau de magistrat, sau deși a făcut-o însă nu a invocat nici o probă prevăzută de art. 7 și anume că pierde în tot cursul primei instanțe dreptul de a se servi de vr'o dovadă, este foarte la locul ei și de natură a contribui mult la accelerarea judecăților.

Să nu se uite că pârâții, în majoritatea cazurilor doresc întârzierea judecății.

Dar în afară de acestea, rigoarea legii este temperată prin posibilitatea ce o acordă pârâților ca în a doua instanță să fie mai diligent.

Dl. Naumescu critică acest sistem și obiectează:

1. Pârâtul pierde un grad de jurisdicție; 2. Se complică lucrările instanțelor de apel; 3. Pârâtul cu cauza dreaptă, este obligat de a plăti cheltueli de judecată sau este lipsit de dreptul de a le avea achitate pe ale sale și în fine 4. nu se permite justificarea nedepunerii la timp a răspunsului.

În ce privește punctul 1 și 3 e drept că pârâtul are o pierdere, dar vina este a lui. Apucând pe calea aceasta, ar trebui să ne îngrijim și de pârâtul care chiar asistat de avocat, pierde cel mai drept proces din lume.

Accelerarea judecăților, după cum am mai spus, nu se poate căpata fără sacrificii și fără represii.

În ce privește punctul 2 și anume că se complică lucrările instanței de apel, dl. Naumescu merge prea departe, dacă crede, că numărul celor cari vor decădea din drepturi în baza art. 7 va fi așa de mare, ca să încarce Curtea de Apel. Afară de acestea, administrarea probelor, se va putea face prin comisie rogatorie de instanțele inferioare și în acest caz, situația Curților de Apel, nu va fi așa de grea.

Relativ la punctul 4 și anume că nu se dă posibilitate pârâtului de a justifica nedepunerea la timp a răspunsului, credem că această chestie merită atenția legiuitorului modificador, cu condiția ca această justificare să o facă înainte de expirarea termenului acordat.

Capitolul III.

Infățișări și debateri. Ședința preliminară

Art. 9 prevede fixarea ședinței preliminare după depunerea întâmpinării pârâtului sau expirarea termenului în care trebuie depusă.

Dl. Naumescu găsește două defecte acestui text.

1. Că dacă pârâtul a depus întâmpinarea înainte de expirarea termenului fixat, nu mai poate depune un supliment de întâmpinare.

2. Că la fixarea termenului, nu se are în vedere timpul înmânării citațiilor așa după cum făcea vechea procedură.

În ce privește primul defect, în primul rând nu trebuie uitat spiritul legii de accelerare, care voește să înlăture șicanele și calea suplimentelor nu se poate zice că nu face parte din acest sistem, al

doilea din momentul ce pârâtul s'a grăbit să depună întâmpinarea mai înainte decât ultima zi, este că el s'a gândit bine, asupra pricinei sale, că a spus tot ce era de spus, și că dorește a se judeca mai repede pricina, altfel nu se poate explica grabă.

În ce privește al doilea defect, dispozițiunea din procedurile anterioare, fie chiar și din alte țări, avea și are ca rațiune, ca să se dea timp pârâtului, să-și adune probele, într'un cuvânt, să se pregefească de proces; ori în sistemul legii de accelerare, acest raționament este satisfăcut prin timpul fixat pentru întâmpinare.

Art. 9 însă are un echivoc care a dat naștere la un inconvenient de administrație judecătorească și anume.

Acest articol în al. II. zice: „Președintele va fixa ziua și ora”.

Din acest text s'a tras concluzia de unile instanțe, că trebuie ca fiecărui proces în parte să i se fixeze oră separată de judecată, iar nu ora începerii ședinței ca până acum.

Ce se întâmplă?

Unile procese se termină repede și judecătorii sunt nevoiți să aștepte ora fixată pentru procesele următoare.

Pe deoparte, judecătorii perd vremea, nepufând să se ocupe cu altceva, iar pe de altă parte se răpește, din timpul necesar procesului următor, care necesită mai multe disenție și în defavorul altui proces ce urmează acestuia până ce înfine, urmează amânarea din oficiu, orele de servicii fiind terminate.

De aceia ar trebui să se înlăture acest echivoc, lăsând a se înțelege, că ora, ce se va fixa proceselor din aceeași zi va fi încaputul ședinței. Părțile așteptându-și rândul, ar fi o pierdere mai mică pentru justiție, decât pierderea de timp a acelor care trebuie să judece cât mai multe procese.

Art. 10 vorbește despre ședința preliminară și ce obiect trebuie să aibă.

Dl. Naumescu nu se împacă cu ședința preliminară. Dsa care nu odată este de părere să se adopte părți din procedura ardeleană și bucovineană, nu-i place tocmai ceea ce este esențialul, titlul de glorie, al acestor proceduri.

Această ședință este rezervată proceselor, ce-și pot primi deslegarea mai repede și fără multe complicații, sau discuțiunea măsurilor pregătitoare.

În ori și ce proces este nevoie de determinarea și netezirea drumului de urmat pentru rezolvirea proceselor, care se știe că este desul de spinos.

Este în interesul accelerării judecăților, ca obiecțiuni, care pot tranșa procesele imediat, să nu fie ridicate, tocmai după ce s'a pierdut zile întregi cu discuția totală asupra procesului sau cu administrarea a unor nenumărate probe.

Bine înțeles că această inovație a legii de accelerare nu distruge principiile generale ale nulităților, pentru care Dl. Naumescu se îngrijeste. Chestia nulităților de ordine publică care trebuiesc invocate din oficiu nici vorbă că rămâne așa cum dictează principiul general de drept și că ele vor putea fi ridicate în ori ce stadiu al procesului.

Nu poate rămâne decât, ca să se recomande judecătorilor, ca pentru aceste nulități să aibă toată atenția încă dela începutul judecării.

Dl. Naumescu, critică ședința preliminară și din

punctul de vedere că nu poate rămâne numai una, ci 3, 4, 5 etc.

Nimeni, credem, nu s'a gândit la înlăturarea imposibilului, voind să accepte legea accelerării.

Totul trebuie făcut în limitele celui mai sever posibil, iar cazurile de imposibilitate urmând să fie apreciate de judecător, nici vorbă că sedința preliminară se va amâna. Legea de altfel nu spune nicăeri că sedința preliminară este ceva fatal, primei zile de înfățișare a părților.

(Va urma)

I. Mănescu

Președinte la Curtea de Apel Cluj

JURISPRUDENȚA

Curtea de Apel Cluj

Secția I

Decizia Penală nr. 272/7/1926.

Arestare ilegală și abuz de putere — Art. 193, 195, 473 și 475 c. p. — Când niște constatări de fapt făcute de instanță pot alcătui probe de nevinovăție prin opunere cu neînfrunerea elementelor unor astfel de infracțiuni săvârșite de infractorii funcționari publici — Până unde poate merge puterea de apreciere a instanței de judecată la stabilirea elementelor concrete și constitutive ale acestor infracțiuni și ce înțeles are art. 326 punct 4 pr. p. — Constatarea cumulului de infracțiuni pune în sarcina unui acuzat obligă instanța să aplice pedeapsa cea mai gravă — Circumstanțe atenuante și motivarea lor conform pr. p. din Ardeal.

Curtea de Apel compusă din: Ioan Mănescu președinte. Consilierii: Vasile M. Dimitriu referent și redactor al deciziei, Alexandru Ulvianu votant, Emil Cămărășescu procuror de secție, Ilie Leoca grefier.

În ședința publică de azi 14 Octombrie 1926, luând în cercetare apelul făcut de procuror și acuzatul I, contra sentinței penale a Tribunalului Alba Secția II, nr. p. 3031/5—1925 dată la 4 Decembrie 1925 în prezența procurorului de secție, apărătorul public și acuzații după ascultarea acuzării și a apărării și îndeplinirea formalităților din separat proces verbal de ședință, a dat

In numele Legii

următoarea

Deciziune:

În baza art. 423 al. 2 găsește cazul de nulitate prev. de art. 385 al. I al pr. p. și anulează sentința Tribunalului în ce privește achitarea acuzaților N. V. și I. P. cu datele personale dela dosar, de sub acuza delictului violării libertății individuale, și găsind vinovății pe numiții pentru faptul că în seara zilei de 25 August la ora 21 jandarmul plutoner major N. V. împreună cu plutonerul major I. P. șef al secției de jandarmi din Blaj, sub pretext că procurorul Tribunalului Deva G. G. B., care se afla înfămplător în Blaj și care le ceruse o informațiune, nu își stabilise neîndoios identitatea, numai cu carnetul de legitimație al CFR și cu câteva cărți de vizită, îl bruscară, târându-l din bucătăria otelului, unde se refugiase pentru a cere ajutorul patronilor, ca să nu fie arestat și dus la Postul de

jandarmi, după cum îl amenințau numiții plutonieri majori până la poarta otelului, sîmp în care îl înjurau, iar plutonerul major I. P. îl și trase de păr și suindu-l în camera pe care numitul procuror o ocupase în otel, îi postează la ușă cu consemnul că nu are voie să plece, doi jandarmi cu armă până la ziuă, când acelaș plutoner major îl înlocuiește cu un singur jandarm fără armă căruia îi dă acelaș consemn starea în care îl ține până la ora 7 dimineața fapt prevăzut de art. 193 C. p. și calificat de art. 195 al. ultim c. p. iar

În baza art. 423 al. 3. p. p. menține sentința Tribunalului în ce privește vinovăția lui N. V. pentru faptul prevăzut de art. 462 al. 1 și 473 c. p. așa după cum este descris în dispozitivul sentinței Tribunalului.

Pentru aceste fapte condamnă pe N. V. cu datele personale din sentința Tribunalului în baza art. 462 al. 1 c. p. combinat cu art. 70, 96 și 98 și cu aplicarea art. 91 la 2 (doi) ani reclusiune, iar în baza art. 484 la 3 ani excludere dela funcțiune și suspendarea exercițiului drepturilor politice.

Pe I. P. cu datele personale din sentință îl condamnă în baza art. 195 și 70 c. p. cu aplicarea art. 91 c. p. la un an închisoare corecțională și în baza art. 202 îl condamnă la un an de zile excludere dela funcțiuni,

Celelalte părți ale sentinței se mențin.

Motive

Contra sentinței Tribunalului Alba-Iulia nr. p. 3021/925 și prin care acuzatul I. N. V. a fost condamnat în baza art. 462 și 373 și 92 c. p. la 2 luni și 15 zile închisoare corecțională, iar acelaș acuzat I și pe acuzatul II I. P. ambii plutonieri jandarmi au fost achitați de delictul abuzului de putere cu violență conform art. 475 c. p. conf. art. 326 pt. 1 pr. p. sub motivul că această faptă pentru care fuseseră dați ambii coacuzăți în judecată ca coautori n'ar întruni elementele acestei infracțiuni.

A declarat apel procurorul pentru achitarea acuzaților I și II de sub învinuirea abuzului de putere calific. conf. art. 195 c. p. în baza art. 385 pt. 1 a pr. p. cum și contra părții din sentința condamnatorie privitoare pe acuzatul I conf. art. 385 pt. 3 pr. p. adecă aplicarea greșită a art. 92 c. p.

A mai declarat apel contra sentinței acuzatul I. N. V. și apărătorul lui conf. art. 385 pt. I. a. p. p.

Asupra acestor apeluri.

Curtea ascultând dezvoltarea lor în ședința publică apelativă de către Procurorul general substituit și apărătorul acuzatului I. N. V.

Văzând actele dela dosar, rezultatul instrucțiunii desăvârșită în fața Tribunalului și motivarea de către Tribunal a sentinței apelate.

Ce privește partea condamnatorie a sentinței o aprobă atât ca stare de fapt cât și ca vinovăție bine stabilită a acuzatului I. N. V. pentru un fapt de sustracțiune în funcțiune conf. art. 473 c. p. cât și pentru un fapt de abuz de putere conf. art. 462 c. p. săvârșit singur starea de fapt rămânând astfel cum se vede descrisă în dispozitivul sentinței primei instanțe și pentru motivarea pe larg a Tribunalului această menținere a vinovăției numai s'a făcut de către Curte conf. art. 423 al. 3 pr. p.

Partea sentinței privitoare la măsurarea pedepsei aplicată de Tribunal acestui acuzat Curtea o modi-

fică și o pune în legătură cu cele ce a decis și relativ la partea achitătoare a sentinței după cum se va vedea în cursul acestei motivări și în legătură cu apelul procurorului conf. art. 385 pct. 3 p. p. susținut în aceasta privință de procurorul general.

Asupra părții achitătoare a sentinței partea pusă în discuția Curții în urma declarării apelului motivat al Parchetului Tribunalului Alba-Iulia și al dezvoltării lui de către Parchetul General în fața Curții de Apel.

Având în vedere, că fapta de abuz de putere pusă în sarcina jandarmilor plutonieri N. V. și P., cari în calitatea lor de agenți ai poliției Administrative I. P. ca șef de secție Jandarmi Blaj și V. detașat pentru menținerea ordinii în seara zilei de 25 August 1925 abuzând de puterea ce le conferea funcțiunea lor au arestat și deținut în mod ilegal pe procurorul Gh. B. dela Parchetul Deva care întâmplător se afla în acea localitate săvârșind asupra numitului violențe și insulte grave în sensul art. 195 c. p., se stabilește pe deplin în sarcina acuzaților după cum constată de altfel și Tribunalul și să specifică în dispozitivul deciziei Curții.

Că această faptă mărturisită de ambii acuzați atât la primele cerceri cât și în fața Tribunalului este întărită prin dispozițiunea tuturor martorilor audiași și anume: S. H., R. M., Dr. D. Ș. D., Văd. S. A., A. G. și C. G. M.

Având în vedere că Tribunalul în mod nefiresc în motivarea părții achitătoare se pune pe punctul de vedere că deși fapta se constată în sarcina acuzaților, totuși în drept nu intrunește elementele infracțiunii prev. de art. 193 c. p. pentru că zice Tribunalul, „Jandarmii ca ofițeri de poliție judiciară erau datori să controleze identitatea vătămatului care prezentându-le în acest scop carnetul de identitate CFR le-a apărut totuși suspect jandarmilor deoarece pentru un trimestru acest carnet era semnat de chiar vătămatul procuror Gh. B. iar căpitanul Gh. comandantul Companiei de Jandarmi Aiud șeful celor 2 acuzați afirmă că datorita subalterilor lui era să aresteze pe vătămat în cazul concret.”

Mai departe Tribunalul motivează lipsa de orice infracțiune din partea jandarmilor pe faptul că aceștia au cerut părerea persoanelor mai culte decât dânsii: primar, primpretor etc. martorii și dacă aceștia nu și-au asumat răspunderea nici jandarmii nu o puteau face etc.

Iar că jandarmii au maltrat pe procurorul Gh. B. rupându-i cravata, lovindu-l cu palmile și smulgându-i părul, Tribunalul motivează că n'a găsit dovezi că acuzații ar fi comis astfel de acte de violență în speță iar imbrâncirea au săvârșito jandarmii pentru că vătămatul n'a fost aplicat să se supună imediat.

Curtea dezaproband pe dea întregul concluziile motivare ale sentinței Tribunalului ce privește această parte achitătoare a sentinței, găsește neexplicabil și complet lipsit de logică raționamentul Tribunalului: când acesta ignorând fapte concrete săvârșite, imprumută și aplică pentru scuzarea acuzaților argumente trase din lipsa de răspundere a altor persoane, a căror depoziii aflate la dosar deszic însăși argumentarea Tribunalului (a se vedea în detaliu depozitiile de la primele cercetări ale primarului D. Căpitan Ge., Dr. D. și din procesul verbal din fața Tribunalului).

În adevăr:

Jandarmii Plutonieri acuzați fiind în exercițiul funcțiunii lor de agenți ai puterii administrative, erau

obligați după cazuri la măsuri preventive. Când procurorul vătămat le-a prezentat carnetul CFR cu fotografia sa și cu semnătura Minist. de Justiție, aceștia își făcuse suprema probă stabilindu-și identitatea. Care jandarm plutonier nu știe, că în fața tuturor autorităților acest carnet este indiscutabil? Admițând prin extraordinar, că le-ar fi rămas o mică indoială 99% trebuiau să știe, că au a fac cu un procuror care în viața de serviciu al jandarmului înseamnă un șef cel puțin tot așa de respectat ca și căpitanul comandant al Companiei. De la procuror și prin el jandarmul are să-și exercite puterea, procurorul jandarmul îi raportează tot ce privește exercițiul atribuțiilor în materie de ori ce soi de infracțiuni ce descoperă post factum.

Această constatare indubitabilă e atât de adeverată, încât spre a explica fapta săvârșită în speță de jandarmii acuzați — purtarea necuviincioasă și arestarea — n'am putea presupune decât sau o lipsă momentană la aceștia a frâului mintal sau că erau într'o complexă stare de abrutizare alcoolică, cece însă jandarmii neagă.

Curtea refuză a se pune în ipoteza Tribunalului că dacă primpretorul și primarul etc. au refuzat să și ia răspunderea, jandarmii erau siliți să aresteze pe un procuror ce se justificase legal și deci n'au nici o răspundere.

Nicăeri martorii amintiți nu arată că s'au amestecat în atribuțiile jandarmilor. Mai mult martorul Căpitan G. l-ea atras atenția asupra gravității procedurii față de un procuror și a fost bruscat de jandarmi cu cuvintele „că ei sunt Dumnezeii Blajului. Dar de unde scoate Tribunalul argumentul că” dacă persoanele (aceșii trei indivizi) cu o cultură mai vastă, cu o experiență mai mare etc. neluându-și asupra lor garanța că certificatul de identitate a vătămatului n'ar fi falsificat era natural că... jandarmii să-și facă datoria și să smulgă părul procurorului rupându-i cravata... după cum se constată în fapt din întreg conținutul dosarului.

Ori atunci când un jandarm funcționar public, își exercită atribuțiunile impuse lui prin lege, acele atribuțiuni exercitându-le în numele lui, are și trebuie să aibă întreaga răspundere el personal și Tribunalul nu-l poate feri de această răspundere pe considerațiuni trase din intervenirea ori nu a altor persoane în speță martorii amintiți.

Deaceia neînțeleasă apare Curții motivarea, că infracțiunea constatată în sarcina acuzaților n'ar intruni elementele delictului prev. de art. 193 c. p. atunci când acuzații, este dovedit că erau în exercițiul funcțiunii, au deținut ilegal pe procurorul B. care după cum am arătat s'a identificat complet în fața lor cu carnet cu fotografie.

Așa, că achitarea acuzaților pe baza art. 326 pt. I. pr. p. apare nemotivată din punct de vedere a procedurii penale, Curtea constată și aceasta eroare de drept și trage consecințele,

Dar curioasă apare Curții argumentarea scoaterii de sub învinuirea a celor 2 acuzați conf. art. 195 c. p. în baza aceluiași art. 326 pt. I. pr. p.

Tribunalul după ce însuși constată înbrâncirea procurorului de către jandarmi îi scuză (fără a argumenta altfel, că au trebuit să procedeze astfel jandarmii deoarece vătămatul nu se supune imediat.

Cu alte vorbe în mentalitatea Tribunalului înbrâncirea nu constituie un act de violență? și dacă Tribu-

nalul constată o astfel de violență săvârșită contra vătămatului, acuzatul P. a precizat în fața tribunalului la interogator că a tras de păr pe vătămat cu ocazia arestării lui ilegale, mai poate același tribunal să argumenteze că neexistența delictului cuprins în art. 193 c. p. implică în sine și neexistența delictului prevăzut de art. 195 al. ult. c. p. după ce-l constatare?

Dar Curtea mai deduce indulgența nepermisă a tribunalului față de acuzați în cauză și prin constatarea erorii de drept la combinarea textelor când a aplicat pedeapsa acuzatului N. V.

În adevăr acest acuzat fiind găsit vinovat de crima prev. de art. 462 c. p. în concurs cu delictul prev. de art. 473 c. p. Tribunalul conf. art. 95, 96 și 98 c. p. nu putea măsura pedeapsa conf. art. 473 pentru delict ci conf. 462 care prevede pedeapsa cea mai aspră.

Așa fiind și întrucât fapta de arestare ilegală săvârșită de ambii acuzați în ziua de 25 August 1925 când cu violență au deținut fără motiv pe vătămat, se constată în sarcina acuzaților după cum arată martorii audiași și recunoscuți înșiși acuzații

Intrucât fapta acuzaților nu este și nu poate fi justificată prin nimic alta decât numai, că a fost săvârșită din răutate și datorită unor firi rele ce în nici un caz nu pot face cinste corpului de elită al jandarmilor, întrunește elemente infracțiunii conform art. 193 și 195 c. p. și Curtea îi declară vinovați pentru acest fapt și le măsoară pedeapsa din dispoziții:

La măsurarea acestor pedese Curtea a ținut socoteală în combinarea textelor de cumulul infracțiunii puse în sarcina acuzatului întâi și singurul fapt pus în sarcina celui de al doilea.

La aprecierea împrejurărilor în care fapta s'a săvârșit Curtea față de cele 3 fapte puse în sarcina acuzatului N. V. dintre cari pe una a mai repetat-o din lipsă de scrupule, iar față de violențele săvârșite repetat față de un procuror de către I. P., care a dat probe astfel de lipsa celui mai elementar simț de respect față de superiorii și îndrumătorii jandarmilor procurorii, n'a putut aplica decât circi atenuante prev. de art. 91 c. p.

Curtea n'a putut pune bază de dispoziția martorului Căpitan G., care apare aprobând procedeul acuzaților în fața Tribunalului ca fiindu-le superior și le dă îndrumări pernicioase în loc să-i deștepte la purtări cuviincioase în îndeplinirea serviciului, mai ales când face în fața tribunalului afirmări eronate ca aceea că Inalta Curte de Casație a stabilit printr'o decizie că titularul carnetului de identitate nu-și poate singur viza prezența la serviciu, afirmare primită de tribunal.

Când știut este că dacă titularul carnetului devine șeful de serviciu în lipsa titularului serviciului el o poate face.

Pentru toate aceste motive s'a hotărât conform dispozițiilor.

Motivarea părții arhitectoare a sentinței nr. P. 3031—1925 trib. Alba, S. II, reformată de Curtea de Apel Cluj S. I prin decizia de mai sus

În ce privește acuza adusă ambilor inculpați pentru delictul prevăzut de art. 193 și 195 alin. ultim Cp. tribunalul din recunoașterea în parte a acuzațiilor, mai departe din depoziciile martorilor, G. M., Gh. B., F. D., S. H., D. S., Dr. T. D., Dr. A. M. și T. I. stabilește următoarea stare de fapt:

În seara zilei de 25 August după ce s'au terminat alegerile dela Camerele agricole, ambii acuzați au intrat în restaurantul S. H. din Blaj, După scurt timp acuzatul I. N. V. a trecut la masa vecină în societatea martorului F. D. pentru a cere unele informații cu caracter personal. În acest timp a intrat în sală vătămatul Gh. B. procuror și s'a adresat jandarmilor pentru a le cere informații despre felul cum ar putea călători mai departe, fiind cu totul necunoscut în regiunile acelea. După ce a spus, că e procuror din Deva, — martorul F. D. susține că ar fi spus, primprocurorul din Deva — acuzații i-au dat relațiile cerute. După o mică conversație însă acuz. I. N. V., care era delegat jandarm la alegerile agricole din Blaj, a cerut vătămatului să se legitimeze, manifestând până acumi o purtare destul de frumoasă față de vătămat. Vătămatul la somarea jandarmului îi prezintă carnetul de identitate (de călătorie Cfr) care avea numai două vize: cea dintâi semnată de minister, iar a doua semnată de însuși titularul carnetului. Acuzatului I. N. V. s'a părut cazul suspect și a prezentat carnetul acuz. II, I. P., care atunci era detașat ca șef de secție în Blaj. La întrebările acuzaților pentru ce vizat carnetul de însuși titularul său, vătămatul a răspuns că l'a semnat în lipsa șefului său direct a primprocurorului. Acuzații pentru a se convinge și din alte acte de identitatea vătămatului i-au cerut și alte acte însă vătămatul a refuzat. Atunci l-a sumat să se ducă cu dânsii la secția de jandarmi pentru a i se stabili identitatea, însă vătămatul a refuzat de a se duce. Între timp a intrat în sală și martorul S. H., care a propus acuzaților să nu-l conducă la secție ci să-l însojească în camera de hotel închiriată de vătămat. Cum însă vătămatul părea a nu se lăsa condus de jandarmi și chiar încerca să evite incidentul, acuzații l-au îmbrâncit și l-au condus cu forța în odaia sa, cerându-i alte documente pentru a-și dovedi identitatea, însă în călătorie fiind, n'au avut nici în buzunare decât bilete de vizită cu numele și cu gradul său și un exemplar Monitorul Oficial. Între timp a intervenit căpitanul G. M. și a cerut acuzaților să nu bruscheze pe o persoană care s'a legitimat în regulă, mai ales că e un domn, procuror. Acuzații declară că dacă căpitanul ia asupra-și răspunderea că persoana oprită este procuror imediat îl pun în libertate. Aceeași declarație o fac acuzații mai târziu și primarului S. D. și primpretorului Dr. T. D. cari au sosit la fața locului sesizați de căpitanul M. G. și au văzut carnetul de identitate a vătămatului. Nici unul dintre aceștia nu și-a luat răspunderea, fiindcă viza de pe carnetul de identitate le părea suspectă.

Martorul dr. T. D., în calitate de primpretor ofițer al poliției judiciare, șef direct al jandarmilor, avea chiar datoria să ia măsuri, fie de a opri pe vătămatul, fie de a ordona jandarmilor acuzați, să-l pună în libertate, dar n'a făcut-o. Atât primarul, primpretorul cât și acuzații au încercat a cere relații telefonice dela parchetul Deva sau Alba-Iulia, însă nefiind serviciu de noapte la posta din Blaj n'au putut-o face. În urma acestora acuzații de comun acord au hotărât să pună santinela la camera vătămatului Gh. B. peste noapte până a doua zi, când se vor putea convinge de identitatea lui, cerând relații dela parchetul tribunalului Deva. În seara aceea circula prin orașul Blaj șovonul că un oarecare bandit — Tomescu — ar fi deținut la restaurantul H. și curioși să grăbiau să-l vadă. În acest scop a venit și medicul dr. A. M. În dimineața următoare vătămatul a fost îndrumat să se prezinte în cancelaria primpretorului însă pe drum a fost părăsit de jandarmul cel însoțitor, iar puțin mai târziu primpretorul a ordonat deținerea ambilor jandarmi acuzați.

În urma acestei stări faptice se pune chestiunea: aveau acuzații dreptul de a cere legitimații vătămatului? aveau dreptul să-l oprească pe vătămatul timp de una noapte după ce s'a legitimat? și fost-a legitimația prezentată de vătămat suficientă pentru ca nimeni să nu poată presupune cel puțin că persoana vătămatului n'ar fi procuror?

Incontestabil că ambii acuzați erau în exercițiul funcției lor de ofițeri de poliție judiciară, atunci când au cerut legitimația vătămatului, fiindcă ac. I. N. V. era detașat pentru menținerea ordinii la alegerile agricole din Blaj, iar al doilea acuzat era detașat în Blaj ca șef de secție. E cunoscut și aceea, că în cursul alegerilor, fie generale, fie agricole, fie comunale, pretutindeni se fac razii pentru motive de ordin public. Cum însă vătămatul era necunoscut în Blaj, căci atunci a venit primaoră, era natural ca să fie legitimat de jandarmi, după ce întâmplarea a făcut ca să sosească chiar în ziua alegerilor agricole.

Considerând, că vătămatul în lipsa prim-procurorului și-a vizat însuș carnetul, deși acest drept nu-l avea; bănuiala jandarmilor acuzați a găsit-o tribunalul de întemeiată, cu atât mai văros că maritorul A. G. căpitanul comandant al companiei de jandarmi Alud categoric declară, că în cazul când după convingerea jandarmului legitimația prezentată de un individ e insuficientă, poate lua măsuri de oprire cum au procedat în speșă acuzații, ba chiar datorința jandarmilor era procederea astfel. Că acuzații n'au comis fapta din spirit de șicană sau de răsbunare a stabilit o tribunalul din procedura lor de a interveni pe lângă primarul S. D., primpretorul Dr. T. D. și căpitanul M. G. ca aceștia să-și asume răspunderea, că vătămatul ar fi identic cu procurorul Gh. B.

După ce acești trei indivizi, cu o cultură mai vastă, cu o experiență mai mare, ba unul dintre ei: Dr. T. D. ca autoritate superioară jandarmilor, n'au luat asupra lor garanța, că certificatul de identitate a vătămatului n'ar fi falsificat, era natural ca acuzații să-și facă datorința ce le-o impunea regulamentul lor de serviciu, adică să-și lăse oprit pe vătămat până când vor putea cere informații dela autoritatea unde vătămatul făcea serviciu.

Așa fiind Tribunalul nu găsește că fapta acuzaților ar întruni elementele constituitive ale delictului prevăzut de art. 193 Cp. și astfel de sub această acuză a trebuit să achite.

În ce privește acuza prevăzută în art. 195 alin. ultim Cp. tribunalul nu a găsit dovedit, că acuzații ar fi comis acte de violență etc. asupra vătămatului, căci îmbrâncirea au făcut-o după ce vătămatul n'a fost aplicat să se supună imediat. În consecință și de sub acuza aceasta a trebuit să i achite pe acuzați. De altcum neexistența delictului cuprins în art. 193 Cp. implică în sine și neexistența delictului prevăzut de în art. 195 alin. ultim Cp.

Notă. Au trecut opt ani dela unire și cel puțin șapte ani de când s'a încheiat temeinic și lucrează cu spor justiția română la aplicarea legilor pe teritoriul unit al Ardealului. Revista noastră a urmărit și secundează cu zel ajutând cu fapta și sfatul pe magistrații, ce să străduiesc a interpreta textele ce mănuesc în rezolvarea diferitelor procese, relevând merituosă contribuție a judecătorilor români la stabilirea unor jurisprudențe conform spiritului nostru neolatin. Țintind la crearea unor soiuri de interpretări jurisprudențiale originale și proprii geniului neamului nostru, cu atât mai grele cu cât se stabilesc prin aplicarea unor legiuiri streine în parte și luptând cu o practică consacrată și moștenită se tinde la capătarea independență prin înlăturarea cu încetul a acestora, meritul judecătorilor noștri apare cu atât mai de lăudat.

Am socotit însă că ne este de datorie a

nu releva totdeauna numai hotărârile cele bune, dar a critica în deosebi pe cele slabe, căci exemplul contribuie mai ales la îndreptare. N'am făcut deosebire în critica noastră între hotărârile civile și penale, fiind după părerea noastră deopotrivă de importante. Mai mult, am subliniat poate cu deosebire sentințele greșite penale ca revistă de unificare, în dorul de contribuție la înfăptuirea unificării legilor penale anunțate prin mesajul regal din acest an, și în deosebi, pentru că instanțele ordinare penale țin deocamdată loc în Ardeal judecării unor crime de competența juraților în celelalte părți ale țării.

Publicarea deciziei de mai sus a Curții de Apel Cluj S. I. am făcut-o, cu gândul de a contribui cu încă un exemplu de rezolvare și interpretare de texte penale într'un caz concret. Am socotit că e bine ca tribunalul a cărui sentință a fost anulată să cunoască motivele pe larg de Curții, iar greșelele pe cari Curtea crede că i-le relevă prin motivarea deciziei ce pronunță, ar putea eventual să slujească ca îndrumare pe viitor și altor instanțe pentru cinstirea justiției țării. *Red.*

REZUMATE DE JURISPRUDENȚE

Stabilite de instanțele judecătorești din Ardeal și Curtea de Casație

Tribunale

Acțiune în revendicare. Calea de atac. Art. 476 al. 1 și 2 pr. civ. Trans. Art. 62 și 64 L. Accl. judecărilor. În fapt: Reclamanții au înaintat contra părților acțiune de revendicare cerând ca o fâșie de teritoriu aflător între imobilul reclamanților și între al părților să se considere de aparținător imobilului reclamanților.

Teritoriul în litigiu este evaluat în suma de 2500 lei.

Judecătoria de ocol respingând acțiunea reclamanților, aceștia au atacat-o cu apel cerând reformarea sentinței și admiterea acțiunii.

Pârâții intimai au cerut la rândul lor ca remediul de drept al reclamanților să se considere de recurs, fiind valoarea obiectului în litigiu sub 5000 lei, iar acest recurs în lipsă de condițiuni legale neprecizând motivele de casare, să fie respins.

În drept: Înainte de a se proceda deci la judecarea fondului procesului, a fost necesar de a se stabili: dacă Cartea de judecată a primei instanțe este susceptibilă de apel sau de recurs și dacă deci calea de atac de care s'au servit reclamanții, este de a se considera de apel sau recurs.

Pentru soluționarea acestei chestiuni juridice tribunalul s'a întemeiat pe dispozițiile art. 476 al. 1 și 2 din procedură civilă Transilvaneană, precum și pe disp. art. 62 și 64 din L. A. J.

Art. 476 al. 1 din proc. civilă dispune: că în mod general cărțile de judecată date de judecătorii de ocol se pot ataca cu apel la Tribunalul respectiv, cuprinzând excepțiune dela această normă alin. 2 din art. 476 dispunând, că dacă obiectul procesului este o creanță pecuniară, prestația unei munci sau extradarea unui lucru mobil și valoarea obiectului în litigiu nu depășește suma de 50 de coroane, sentința judecătorească de ocol este definitivă în înțelesul procedurii civile ardelenne, ca adevărată această sentință nu se mai poate ataca nici cu apel nici cu recurs.

Dispozițiile legale ulterioare intervenite până la L. A. J. n'au modificat într'alt sens prescripțiunile procedurii semnalate mai sus, decât că în urma deprecierei valutei au urcat prima dată suma de 50 de coroane la 100 și mai târziu legea Nr. 3669 din 25 Iulie 1921, la care face trimitere și art. 62 din leg. acc. judec. la 400 de lei.

L. A. J. luând sub revizuire acest art. de lege cu scopul de a crea o situație juridică unitară pentru întreg teritoriul țării, îl modifica în două privințe și anume:

a) în art. 62 se prevede ca limita de valoare cuprinsă în art. 476 al. 2 din Proc. civ. ard. se urca la 5000 de lei, iar

b) în art. 64 se spune ca hotărârile pronunțate de judecătorii de ocol „în ultima instanță” în condițiunile art. 62 vor fi supuse recursului la Tribunal.

Urmează deci din aceste texte modificatoare pe deoparte ca pe viitor limita de valoare în procesele privitor la creanțe pecuniare, prestație de munca și bunuri mobile și în care apelul nu este admisibil (art. 62 L. A. J. și art. 475 al. 1 și 2 proc. civ. ard.) este urcată la 5000 Lei, pe de altă parte ca pe viitor în contra ecestor sentințe, cari sunt în înțelesul terminologiei procedurii civile din vechiul regat considerate de definitive, fiind judecătorii ultima instanță de fond va fi conform principiului consacrat de Constituție (art. 1031) admisibil recursul în casare la Tribunal (art. 64 L. A. J.).

În consecința în viitor judecătorii de ocol prin abatere dela situația anterioară din Transilvania, nu vor mai putea judeca nici cel mai mic proces fără drept de recurs la tribunal.

Urmează deci în mod logic din cele ce preced și în special din dispozițiile art. 476 al. 1 proc. civ. ard. care nu este prin nimic modificat, schimbându-se numai cele prevăzute în al. 2 din suscitatul articol ca toate sentințele judecătorilor de ocol, întrucât acelea n'au de obiect o creanță pecuniară etc. întrucât suma nu depășește 5000 lei, vor fi pe viitor atacabile cu recurs la tribunal.

Aplicând aceste norme de drept în speța unde se vorbește de un imobil — deși în valoare sub 5000 lei — Tribunalul a găsit ca urmează a se considera de apel, calea de atac, de care a uzat reclamantul. (Tribunalul Sibiu, Secția I. Deciziunea 413—1924 din 24 Septembrie 1926. Judecător redactor al Deciziunii Dr. C. Banda)

Nota. Neapărat că din coroborarea art. 62, 64 leg. acc. Jud. și art. 476 al. 1 și 2 pr. c. Trans., rezultă ca sentințele judecătorilor de ocol sunt definitive și atacabile cu recurs numai în procesele privitoare la creanțele pecuniare, prestațiuni de munca și bunuri mobile dacă valoarea procesului nu întrece suma de 5000 lei, în toate celelalte cazuri, dacă legea nu exclude în mod expres apelul, sentințele judecătorilor de ocol se pot ataca conform art. 476 al. 1 pr. c. Trans. cu apel la Tribunal unde procesul se judecă din nou în fond.

În aceasta materie textul pr. civile din Trans. este mai concis și se rezuma la articolul suscitât.

Legea jud. oc. din vechiul Regat, referitor la competența civilă și căi de atac, cuprinde dispozițiuni anumite pentru fiecare speța de proces în art. 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36.

(V. C. Bolez, Noul codice de ședința al judecătorului de ocol vol. Ed. 1922, pag. 91—462).

În ce privește acțiunile de revendicare, atât legea jud. oc. din vechiul Regat cât și proc. civ. din Trans. au dispozițiuni similare cari prevăd, că aceste acțiuni până la anumite limite de valoare, — art. 33 leg. jud. oc. și leg. pr. c. Trans. — se judecă numai în prima instanța de judecătorii de ocol.

Vasile F. Petrescu
Judec. Trib. Sibiu.

Avocași. Obligațiunea de a înștiința pe client în timp oportun că încetează a mai susține cauza. Art. 49 leg. corp. avocaților. Răspunderea avocatului. În fapt: Re prezentantul reclamantului nu a denunțat procura părții ce reprezintă în timp oportun.

La dezbaterile în fond reclamanta prin avocatul său s'a abținut de a pune vre-o concluziune în fond asupra probațiunii efectuate, avocatul său declarând numai atunci că abzice procura clienței sale.

În drept: Potrivit disp. art. 49 legea corpului de avocași, datorită profesională incumbă avocatului obligațiunea să anunțe pe client că încetează a-i mai susține cauza, în timp oportun, urmând ca până atunci să îngrijească de interesele ce i-au fost încredințate.

Considerând că reprezentantul reclamantei legalmente citat, se afla în instanța și astfel în posibilitate de a pune concluziuni.

Refuzul său de a susține interesele cu care a fost încredințat nu poate fi luat în considerare ca o lipsă din partea reclamantei, ci aceasta urmează a fi considerată ca prezentă.

Omisțiunile sale urmează a fi luate în considerare cu sancțiunile procedurale, rămânându-i în cazul când prin refuzul reprezentantului său a fost lezată, acțiune de despăgubire contra acestuia.

Aceasta cu atât mai vădit cu cât o astfel de procedură, — dacă ar fi admisă, ar prejudicia interesele părții adverse care prin refuzul reprezentantului părții protivnice de a se pronunța și-ar vedea paralizată acțiunea sa în fiecare fază a procedurii. (Trib. Sibiu, S. II. Sent. civilă 350/1922 din 20 Natu 1926. Judecător unic: Vasile F. Petrescu.)

• • •

Transacțiune prin care se numește experți cu atribuțiuni de a prețui, judeca și care prețuire se declară obligatorie pentru părți. — Convențiune de arbitraj. — Art. 767 Pr. c. Trans. — Pentru aplicarea art. 772 Pr. c. Trans. este necesară somarea prealabilă. — Art. 770 Pr. c. Trans. Într-o transacțiune prin care se stabilește atribuțiunea experților de a prețui, — deci de a aprecia, de a judeca, — prețuire care devine apoi obligatorie pentru părțile întrucât acestea prin transacțiune se obliga a plăti jumătatea valorii averii mobiliare prețuite, în termenul stipulat sub sancțiunea execuțiunii, — într-o asemenea transacțiune există o convențiune de arbitraj care întrunește condițiunile edictate de art. 767 Pr. c. din Trans.

Pentru aplicarea disp. art. 772 Pr. c. Trans. este necesar, că partea interesată să îndeplinească formalitățile de somare conf. art. 770 Pr. c. Trans. și astfel până la îndeplinirea acelor formalități nu se poate proceda la cele prevăzute de art. 772 Pr. c. Trans. (Trib. Sibiu, S. II. Dec. n. C. 141/1926.)

• • •

Curți de Apel

Materie fiscală. Art. 98 din legea contr. directe și termenul legal de citare. Declarația contribuabilului și registrele ca baza a impunerii. Art. 48 lege Comparatie Evaluarea conf. art. 79. Asupra motivului de casare că Comisiunea de Apel nu a acordat contribuabilului termenul legal pentru pregătirea apelului, dat fiind că citația s'a înmănat la 9 Noiembrie 1923, iar desbaterea apelativă s'a ținut la 11 Noiembrie 1923, ar cont. art. 98 al legii citată urmează a fi făcută cu cel puțin 5 zile înainte de data înfățișării la locul de impunere.

Având în vedere că hotărârea Comisiune speciale s'a comunicat contribuabilului la 27 Aug. 1923, iar apelul l-a înaintat contribuabilul în ziua de 15 Septembrie 1923, făcând deci uz din întregul termen prevăzut de lege pentru înaintarea apelului,

mai considerând că contribuabilul așteptând citația a avut posibilitatea să-și întreprindă motivele până în ziua fixată pentru judecată printr'un memoriu aparte conform art. 81 al legii,

în fine având în vedere, că conform procesului verbal dresat în ședința Comisiunii de apel contribuabilul nici n'a invocat iregularitatea comisă la citația apărându-se pe larg și în conformitate cu cele expuse în recurs,

pentru aceste motive Curtea constată, că contribuabilul n'a suferit nici un prejudiciu în urma nerespectării normelor prescise pentru citație,

prin urmare a găsit motivul de mai sus nebazat cu atât mai vârtos, cu cât conform principiului de procedură prezența părții în instanță acoperă orice viciu al procedurii.

II. Asupra celui de al doilea motiv de casare, că Comisiunea de apel cu exces de putere și violarea legii n'a luat în considerare registrele și actele cari le a prezentat contribuabilul la desbaterea apelativă stabilind contra datelor nediscutabile venitul net în mod exagerat.

Considerând, că impozitul pe veniturile din profesii prevăzute de art. 48 al legii se stabilesc pe baza declarațiilor, ce contribuabilul este dator a da anual putând fi sprijinită cu registre regulate ținute.

Având în vedere, că Comisiunile, cari stabilesc veniturile, au dreptul a controla și aprecia sinceritatea declarațiilor și a înlătura registrele prezentate procedând la evaluare pe temeiul aprecierii.

Considerând, că Comisiunea de apel la constatarea neregularității registrelor n'a procedat în mod arbitrar, deoarece adoptând motivele apărătorului fiscalului a motivat contul de profit și pierderi al operațiilor nu se întemeiază pe celelalte conturi speciale, cum contul de mărfuri, de lucrări, de creanțe etc. lipsind chiar un inventar, ca element principal pentru a putea fi controlat contul de mărfuri.

Având în vedere, că față de venitul brut recunoscut de contribuabil în suma de 4952357 lei nici nu pare verosimil, că din trei lucrări de construcție, în baza cărora i-s'a impus contribuabilului impozitul profesional să fi rezultat o pierdere de 12611 lei.

În temeiul considerentelor de mai sus comisiunea de apel cu plin drept a recurs la metoda de apreciere prin comparație cu alți contribuabili de aceeași categorie și ținând seamă de venitul brut recunoscut și de disp. art. 50 al legii a stabilit venitul în mod legal așa, încât evaluarea făcută de ea în virtutea art. 79 este neatacabilă nefiind locul la nici

unul dintre cazurile arătate în art. 85 al legii și deci recursul este de respins. (Dec. Nr. Fisc. 1736/925 C. Apel Cluj, S. II).

• • •

Logodnă. Stricarea ei. Daune. Art. 3 lg. matr. Când instanța de apel a stabilit exact în fapt că a existat logodnă, — pentru care nu se cere forme solemne — ci se poate deduce din simplu consimțământ al părților, că reclamanta era servitoare de profesie, că părâtul din moment ce s'a logodit a interzis logodnicei sale de a mai fi servitoare, iar ulterior stricând proiectul de căsătorie a privat pe reclamantă de salariul serviciului său, cășunându-i astfel daune, pe care instanța primă în suverana sa apreciere, având în vedere jurământul reclamantei și cunoștințele notorii în această materie, cu drept cuvânt a admis acțiunea făcând o bună aplicațiune a legii.

Că această interpretare se bazează și pe împrejurarea că art. 3 din legea matrimonială, nu spune în mod limitativ și exclusiv că ruperea unei logodne dă naștere „numai“ la daunele prevăzute în acel articol (N. C. 404/926 C. Apel Brașov S. II).

• • •

Delict de insultă săvârșit contra unui vătămat ce avea calitatea de funcționar public. Cine reprezentă acuzarea. Art. 2, 3 pr. p. Dacă partea vătămată prezentă la desbatere n'a declarat apel verbal îl mai poate declara ulterior în scris. Art. 386 și 394 al. 4 pr. p. Examinând dosarul cauzei se constată următoarele: Parchetul Turda a deschis acțiune publică înaintea tribunalului, prin rechizitorul introductiv Nr. 1641—1926 pentru faptul că loc. V. P. a adresat vătămatului T. R., în timpul executării funcțiunii sale, în ziua de 29 Iulie 1926, mai multe cuvinte ofensatoare. Finxându-se termen de judecată în ziua de 9 Noembrie 1926, s'a prezentat atât inculpatul cât vătămatul, care după terminarea probat orului a conchis că „nu cere pedepsirea inculpatului“ iar după pronunțarea hotărârei de achitare, s'a declarat mulțumit împreună cu ministerul public, ceea ce a determinat tribunalul să declare sentința definitivă; mai târziu, adică în ziua de 16 noembrie 1926 vătămatul trimite Tribunalului Turda prin inspectoratul geodesic Cluj un apel în scris în contra menționatei sentințe, apel care s'a înregistrat sub P. 1132/6/926.

Aceasta fiind starea de fapt, două chestiuni trebuiesc examinate, în drept, pentru soluționarea apelului de față și anume: 1) Dacă apelantul are calitatea să exercite acțiunea publică pe calea apelului și 2) dacă apelul este în termen.

Asupra primei chestiuni:

Având în vedere că faptul pentru care s'a deschis acțiune publică prin rechizitorul introductiv, este calificat delict de insultă, prevăzut și pedepsit de art. 1, 3 p. 2 și 4 din legea LXI—1914.

Având în vedere că acest delict s'a săvârșit în contra vătămatului, în calitatea sa de funcționar public și pentru urmărirea căruia Parchetul a considerat ca *autorizațiune* însăși cererea autorității superioare a vătămatului ceea ce este juridic (vezi T. Tănăsescu: Camera de acuzare, pg. 137 pct. 2 lit. a).

Având în vedere, că în conformitate cu dispozițiunile art. 2 al. 3 din proc. pen. numai Parchetul poate reprezenta acuza pentru infracțiunile urmăribile în baza unei autorizațiuni prealabile cum este în cazul de față.

Având în vedere însă, că ministerul public s'a

declarat mulțumit cu sentința de achitare, urmează că vătămaturul este fără calitate să reprezinte acuza și deci, din acest punct de vedere, apelul său este inadmisibil.

Asupra chestiunii a doua.

Având în vedere că în conformitate cu dispozițiile art. 388 al. 2 proc. pen. partea care este fajă cu ocazia desbaterilor, trebuie să declare apelul „*in dată*” după pronunțarea sentinței.

Având în vedere că dacă prin art. 394 al. 4 proc. pen. se permite părți apelante să revie asupra declarațiunii făcute, aceasta revenire este condiționată de neexpirarea termenului de apel și cu toate că această dispozițiune pare a fi prevăzută numai pentru cazul când hotărârea se comunică părții, cu toate acestea, pentru identitate de motive, trebuie aplicată și cazului când partea este prezentă și face declarațiune verbală, că în aceasta ipoteză rămâne numai a se determina înțelesul noțiunii *in dată după pronunțarea hotărârii*.

Având în vedere, că dacă în aceasta ipoteză, legiuitorul a prevăzut un termen urgent, acest termen trebuie socotit totuși că durează, dela pronunțarea sentinței și până la declarațiunea instanței că a luat act de declarațiunile părților. Înăuntrul acestui laps de timp părțile pot face orice declarațiuni asupra apelului precum pot reveni asupra lor, căci numai declarațiunea instanței a închis definitiv desbaterile și cu ele și termenul de apel.

Având în vedere, că în cazul de fajă, vătămaturul s'a declarat mulțumit, cu ocazia pronunțării sentinței și nu revine asupra acestei declarațiuni decât cu șapte zile în urmă, când declară apelul în scris, urmează că aceasta revenire asupra declarațiunii anterioare este tardivă și deci apelul trebuie respins (*Decizia nr. p. 1796—926 C. Apel Cluj S. II, raportor T. Tănăsescu*).

BIBLIOGRAFIE

Grigore Manoilescu: „*Cekul*”, rolul economic, tehnica bancară, situația juridică. Decembrie 1926, editura tipografie Bernal, Cluj. Prețul 160 lei. — Cu vădită bucurie anunțăm apariția încă a unei cărți ce vine să înbogățească literatura juridică românească. Tipărită într'o elegantă editură, studiul d-lui Gr. Manoilescu contribuie în mod meritos la aclimatizarea acestui instrument juridic de plată la noi, făcându-l să pătrundă în operațiunile bancare prin pregătirea unui teren juridic sănătos mai ales în viitoarea legislație comercială unificată. Într'un cuprins de peste 200 pagini, autorul după ce face istoricul cekului și definiția, se ocupă pe larg de funcțiunea lui socială ca instrument de plată în numerar, de compensație și de circulație; încheind prima parte a studiului cu felurile cekului și avantajele ce prezintă. Trecând la partea juridică autorul se ocupă de condițiunile de formă conform celor 4 legislațiuni comerciale: română, ungară, austriacă și rusă; insistând asupra dispozițiilor legale relativ la cekurile pierdute sau furate și procedura amortizării. În anexe autorul prevede textul codurilor comerciale român, austriac, ungar, relativ la cek, precum și rezoluțiile conferinței de Haga din 1912 pentru unificarea dreptului privitor la cek. Încheie lucrarea sa cu „Anteproiectul Codului Comercial Ro-

mân Unificat” relativ la această materie (art. 131—147) și cu un unic dicționar de termeni privitor la cek. Autorul într'un stil juridic românesc dintre cele mai curate, pune la dispoziția juriștilor, comercianților și mai ales băncilor, o excelentă lucrare ce conține pe lângă mărunchiul de principii juridice călăuzitoare și de imediată necesitate zilnic și o contribuție hotărâtă la unificarea legislației comerciale române. Relevând utilitatea acestei cărți originale o recomandăm cu tot dinadinsul marelui public și mai ales băncilor ca pe o adevărată utilitate. *Red.*

INFORMAȚIUNI

Dela Consiliul Legislativ. Noi proiecte de legi aflate în studiu. Activitatea consiliului legislativ, e consacrată în momentul de față studiului a trei proiecte de legi deosebit de importante: a *chiriilor*, a *presei* și a *limitării zonelor libere în porturi*. Secțiunea I a de sub președinția d-lui Ionescu Dolj a luat în studiu *legea presel*. — Secțiunea II. de sub președinția d-lui prim președinte Gane se ocupă de *proiectul de lege a chiriilor*. Lucrările, întrucât proiectul comportă oămănunțite discuțiuni, nu sunt prea avansate. A *treia secțiune* de sub președinția d-lui Angheliescu studiază proiectul de lege pentru limitarea zonelor libere în porturi. În afară de aceste proiecte de legi au mai venit în studiu: Proiectul de lege referitor la importul mașinilor vechi. Proiectul de lege pentru modificarea învățământului secundar. Proiectul de lege pentru înființarea unui institut de cercetări și studii agronomice. Proiectul de lege pentru recunoașterea Institutului de științe administrative ca institut de utilitate publică. Proiectul de lege pentru stabilirea termenului în care debitorii în valută forte se pot înscrie la Oficiul de plăți. Proiectul de lege pentru protecțiunea mamei și a copilului, depus de Ministerul Sănătății. Proiect de lege referitor la regimul mormintelor de război. Proiect de lege pentru reorganizarea „Monitorului Oficial” și Imprimeriei Statului.

A apărut

Procedura tutelara din Transilvania de dr. Carol Nesselrode judecător la tribunalul Bihor, cu gr. de Consilier de Curte de Apel. *Manualul cuprinde: 19 legi* cari sunt în strânsă legătura cu procedura tutelară, de curatelă și a inf. minori;

14 regulamente, ordonanțe și circulări ref. la aceste legi precum și în afară de 82 modele și formulare necesare în cauzele tutelare și cari facilitează rezolvarea lor;

indrumare detaliată pentru 68 feluri de proceduri în interesul minorilor. Adnotat și cu index alfabetic.

Cartea este tipărită pe hârtie albă și bună cu o formă regulată (jumătate 13) cu o întindere de 663 pagini.

Manualul e indispensabil pentru domnii judecători, avocați, notari publici, primari, notari comunali și tutori comunali.

Prețul cărții e 500 lei, care se va trimite pe adresa autorului, Oradea Bul. Regele Ferdinand 55/b.

» AGRICOLA «

SOC. AN. DE ASIGURĂRI GENERALE

FONDATA
1906

FONDURI DE GARANȚII LEI: 35,473.258

Primește asigurări în toate ramurile

Direcțiunea generală: București, Calea Victoriei Nr. 11
Direcțiunea regională: Cluj, Str. Nicolae Iorga 11

Reprezentanțe » Toate orașele din România

» NATIONALĂ «

SOC. GENERALA DE ASIGURARE IN BUCUREȘTI

*Capital și fonduri de garanții
proprii peste 120
milioane lei*

AGENTII IN TOATE ORAȘELE DIN TARĂ

INDUSTRIA SÂRMEI S. A. Cluj

Fabrica: Ghiriș

Fabricăm:

Sârmă laminată, Fier de beton, Scoabe, Cue de tot felul, Sârmă arsă, arămită, Sârmă de oțel, Arcuri de mobile. Sârmă ghimpată, Agrafe.

Cereți ofertă dela singurul încredințat cu vânzarea produselor noastre:

FERARIA SOC. AN.
Cluj, Calea Victoriei No. 29.

Telefon: 4-40, 3-47. — Adresa telegrafică: „FERARIA” Cluj.